

Toedienen hoogopgaand klysma

Omschrijving

Gereedmaken klysma. Inbrengen van rectumcanule in de anus. Toedienen spoelvloeistof. Inhouden van de spoelvloeistof. Legen darm.

Opdracht tot voorbehouden of risicovolle handeling:	arts		
Mag zelfstandig verricht worden door:	zie	IProva	lijst

Aandachtspunten

- De soort en hoeveelheid spoelvloeistof is op voorschrift arts.
- Zorg voor een warme omgeving tijdens de behandeling. Let op dat de cliënt niet afkoelt.
- Dien spoelvloeistof met rectumcanule toe.
- Het inbrengen rectumcanule gaat gemakkelijker wanneer cliënt tijdens inbrengen door de mond ademhaalt (de sluitspier ontspant zich dan) en wanneer glijmiddel op de rectumcanule is aangebracht.
- Breng de spoelvloeistof op lichaamstemperatuur in.
- Regel de inloopsnelheid door de vloeistof hoger of lager te hangen (hoe hoger hoe sneller). Wanneer de vloeistof te snel wordt toegediend kan het niet 'binnen gehouden worden'.
- Voorkom dat er lucht in de darmen komt.

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
Weerstand bij inbrengen van de rectumcanule.	<ul style="list-style-type: none"> - Breng de rectumcanule met een draaiende beweging in. - Trek de rectumcanule iets terug en probeer opnieuw.
Cliënt heeft hemorroïden (aambeien).	Laat cliënt zacht persen, waardoor anus zich opent.
Bloedverlies tijdens inbrengen.	Beëindig de handeling en waarschuw de arts.
Aandrang tijdens het inbrengen.	<ul style="list-style-type: none"> - Laat de cliënt diep zuchten. - Verlaag de inloopsnelheid.
Krampen tijdens het inbrengen.	<ul style="list-style-type: none"> - Verwijder de eventuele lucht uit de rectumcanule. - Verlaag de inloopsnelheid of stop zo nodig inloop.
Plotselinge hevige pijn.	Beëindig de handeling en waarschuw direct de arts, er is mogelijk sprake van een darmperforatie.
Vloeistof loopt niet.	Draai de conus of rectumcanule of trek deze iets terug.
Cliënt dreigt flauw te vallen.	Stop de inloop. Laat cliënt diep zuchten en zorg voor een goed geventileerde ruimte. Waarschuw zo nodig de arts.
Vloeistof wordt niet binnen 1 uur uitgescheiden.	Waarschuw de arts.

Benodigdheden

- spoelvloeistof op lichaamstemperatuur of kant en klaar klysma
- spoelset: reservoir, toevoerslang, verbindingsstukje
- rectumcanule
- toiletpapier
- onderlegger
- glijmiddel (bijvoorbeeld vaseline)
- indien geen toilet in de buurt is: po of postoel
- handschoenen
- schort
- infuusstandaard
- opvangbakje
- afvalbak

Werkwijze

- 1 Pas handhygiëne toe.
- 2 Maak een schoon werkveld en zet de benodigheden daarop binnen handbereik.
- 3 Controleer de spoelvloeistof.
 - naam en geboortedatum cliënt
 - vervaldatum (indien van toepassing)
 - temperatuur
- 4 Vergelijk de spoelvloeistof met de toedienlijst.
 - soort
 - dosering
- 5 Maak het klysma/spoelset gereed.

Maak klysma klaar voor gebruik:

 - a Sluit het klysma aan op de rectumcanule

Maak de spoelset klaar voor gebruik:

 - a Sluit de toevoerslang (met verbindingstuk) aan op de rectumcanule.
 - b Sluit de rolklem van de toevoerslang.
 - c Vul het reservoir met de voorgeschreven vloeistof, wanneer geen kant en klaar klysma wordt gebruikt.
 - d Hang of plaats het reservoir ongeveer op ± 50 cm boven de bedrand.
 - e Open de rolklem van de toevoerslang en ontlucht de slang (en rectumcanule) boven het opvangbakje.
 - f Sluit de rolklem en leg de rectumcanule in het bakje.
- 6 Vraag de cliënt het onderlichaam te ontbloten en op de linkerzij te gaan liggen met opgetrokken knieën.
- 7 Leg de onderlegger onder of ter hoogte van de stuit.
- 8 Zet het opvangbakje met de rectumcanule op de onderlegger.
- 9 Trek de handschoenen en schort aan.
- 10 Breng glijmiddel/vaseline aan op het deel van de rectumcanule die ingebracht wordt.
- 11 Open de rolklem van de toevoerslang gedeeltelijk.
- 12 Spreid de billen zodat de anus goed zichtbaar is.
- 13 Vraag cliënt diep adem te halen door de mond en breng rectumcanule voor 2/3 deel druppelend in dikke darm.
- 14 Laat de vloeistof inlopen (knijp in kant-en-klaar klysma) .

Laat klysma inlopen

 - a Ontlucht de rectumcanule boven het opvangbakje
 - b Knijp in kant-en-klaar klysma

Laat spoelvloeistof inlopen

 - a Open de rolklem volledig
 - b Laat de vloeistof inlopen
 - c Sluit de rolklem voordat het reservoir helemaal leeg is
- 15 Verwijder de rectumcanule uit de dikke darm en leg deze in het opvangbakje. Houd bij kant-en-klaar klysma deze ingeknepen, zodat geen vloeistof teruggezogen wordt.
- 16 Veeg de anus schoon met toiletpapier.
- 17 Laat de cliënt een gemakkelijke houding aannemen en vraag de cliënt de vloeistof zo lang mogelijk in te houden (± 15 minuten).
- 18 Verwijder de rectumcanule van de toevoerslang. Werp de rectumcanule (en kant-en-klaar klysma) in de afvalbak.
- 19 Trek handschoenen en schort uit.
- 20 Pas handhygiëne toe.

- 21 Observeer de cliënt op tekenen van onwel worden.
- 22 Laat de cliënt in zittende houding, op het toilet, po of postoeel, de darm legen.
- 23 Controleer de inhoud van het toilet of de po op:
 - hoeveelheid
 - kleur
 - consistentie
 - abnormale bestanddelen
- 24 Was zo nodig het onderlichaam van de cliënt.
- 25 Ruim de materialen op.
- 26 Pas handhygiëne toe.
- 27 Teken de toedienlijst af of noteer tijdstip, soort vloeistof, wijze van toediening, aard en hoeveelheid ontlasting en noteer bevindingen.